

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH.
~~NACZELNE DOWÓDZTWO W.P.~~
(SZTAB GENERALNY)

824152
Pocztą polowa 53, dn. 29.X. 1921 r.

Oddział II Informacyjny

Ref."A" №

~~8877~~ III. 87/6/-

Adjutantura Generalna

Naczelnego Wodza.

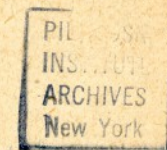
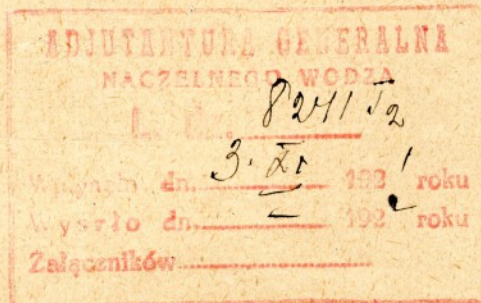
Przedkładam do wiadomości w załączonym odpisie raport
attaché wojskowego polskiego w Moskwie o przygotowaniach wojennych
Rosji sowieckiej.-

SZEF, ODDZIAŁU II. SZT. GEN.

1 załącznik.

O t r z y m u j a:

1. Adjutantura Generalna.
2. Gabinet Ministra.
3. Szef Sztabu Generalnego.
4. Biuro Scisłej Rady Wojennej.

POSELSTWO POLSKIE W MOSKWIE.

O D P I S.

ATTACHE WOJSKOWY.

10. października 1921 roku.

Nr. 267/att.w.

DO

P o u f n e.

MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH

Sztab Generalny Oddział II.

w W a r s z a w i e.

W odpowiedzi na zapytanie Sztabu Generalnego podane mi przez p. majora Jędrzejewicza o możliwości wojny zaczepnej ze strony Rosji sowieckiej i czynionych w związku z tem przygotowaniach malduję, co następuje:

1/ Wzmocnienie wojsk sowieckich na granicach Polski odbywa się w nieznaną ilość w danej chwili nie mogę określić dokładnie tych sił, jednak w najbliższym czasie; jeszcze w tym miesiącu będą w posiadaniu najnowszej dyzlokacji urzędowej, którą niezwłocznie prześlę/ kompletną dyzlokację z dnia 1. sierpnia przesłałem już do Nacz. Dłtwa przez por. Emisarskiego, źródło jest zupełnie pewne/.

2/ Jest ~~pełni~~ potwierdzonym z kilku źródeł, że bolszewicy zakładają wzdłuż granicy polskiej szereg składów i baz, do których już teraz wysyłają z głębi kraju amunicję, broń i pomocniczy materiał wojskowy; jestem skłonny przypuszczać, że są to przygotowania na przyszłą wiosnę.

3/ Aby zdać sprawę z niebezpieczeństwa wojny z bolszewją, muszę wskazać na taktykę bolszewicką stosowaną stale w stosunku do państw sąsiednich. Partja komunistyczna Rosyjska i fungujący przy niej komitet Międzynarodówki /Internacjonak/ nie wyrzekły się wcale swego programu obalenia obecnego ustroju państw kapitalistycznych i dążą do tego agitacją szerzoną w każdym kraju i następnie interwencją siły zbrojnej. Agitacja o hasłach jawnie komunistycznych zawodzi jednak bolszewików w większości wypadków. Wobec tego taktyka ich została ostatnio zmienioną. Polega ona na szerzeniu destrukcji w życiu wewnętrznem kraju w każdym jego przejawie, wykorzystując przy tem wszelką opozycję, walki i antagonizmy partyjne, trudności ekonomiczne i t.p. Agitacja pokrywa się przytem pozerami haseł, które są w danej chwili w danym środowisku najpopularniejszymi. Z chwilą kiedy kraj jest przygotowany odpowiednio przez agitację wewnątrz, rozpoczynają bolszewicy akcję zbrojną. Przykładami stosowania tej taktyki są: akcje prowadzone przeciw Kołczakowi, Denikinowi, Gruzji i Armenji. W każdym z tych wypadków taktyka ta nie zawiodła. Od dłuższego już czasu próbują oni zastosować te same metody względem swoich zachodnich sąsiadów i w ostatnich miesiącach szczególną uwagę skupili na Rumunji, starając

jednak bez rezultatu

się wywołać tam rozruchy chłopskie. Równocześnie skoncentrowane były wojska sowieckie na granicy Rumunii. Kierował pracę agitacyjną na terenie Rumunii "politetdieł"/wydział polityczny/sformowany przy sztabie półn. kaukaskiego okręgu w Rostowie nad Donem. Wywołanie jednak ruchu chłopskiego nie udało się i bolszewicy nie mogli zastosować siły militarnej. Krzyk prasy bolszewickiej podjęty w swoim czasie o niebezpieczeństwo ze strony Polski i Rumunii mam wrażenie, że był po większej części przykrywką ich własnych agresywnych zamiarów.

Walczyć jedynie za pomocą wojska, bolszewicy nie mogą mieć pewności zwycięstwa, tak ze względu na stan jego, jak też i ze względu na brak środków materialnych do prowadzenia wojny.

więc *zatem sprawa ta to samo odzwierciedlenie do polski*
Jestem pewny, że bez uprzedniego powodzenia swojej akcji agitacyjnej wewnątrz Polski, bolszewicy nigdy nie odważą się zacząć jej zbrojnie. Wzmoczenie agitacji bolszewickiej wewnątrz kraju może służyć również za symptomat zamierzonej akcji militarnej.

Utrudnienie jaknajsurewszemi środkami agitacji komunistycznej wewnątrz kraju dałoby największe gwarancje spokoju ze strony Rosji. Wskazuję na tę znaną sprawę tak obzernie dlatego, iż sprawdziłem, że bolszewicy największą przywiązują wagę i najlepiej są zorganizowani w kwestjach szpiegostwa i szerzenia agitacji na zewnątrz, na co płyną olbrzymie sumy.

Co się *tyczy* konkretnego faktu zbrojeń i przygotowania się do wojny, za wskazanie tego może służyć po pierwsze rozwój szkół wojennych prowadzonych z dużym wysiłkiem i przez siły fachowe i zwrócenie szczególnej uwagi na wyszkolenie wojskowe, a po drugie: usikowanie rozwoju przemysłu wojennego, otoczonego szczególną opieką Rządu.

Na rozwój szkół wojennych i ich liczbę dziesięciokrotnie przewyższającą liczbę tych, że do wojny światowej wskazywałem w raporcie swoim z dnia 16. września Nr. 179/Att.w.

Co się tyczy przemysłu wojennego, działka on w stosunku do innych dziedzin przemysłu w Rosji bardzo dobrze. Wykaz najważniejszych fabryk broni i amunicji i ich produkcję przesłałem w raporcie swoim Nr. 193/Att.w. z dnia 20. września. W uzupełnieniu tego raportu przedkładałem w załączniku program produkcji tych fabryk na rok 1922/patrz załącznik Nr. 1./ Pomimo zupełnego upadku, wprost uniemożliwienia przemysłu rosyjskiego w każdej jego dziedzinie przemysł wojskowy jednak podtrzymuje się wszystkimi możliwymi środkami i upadek zaledwie w nieznacznej części, mniej więcej o 40%.

W stosunku do tegoż w czasów wojny światowej jedynie produkcja armat i amunicji artyleryjskiej nie jest uruchomioną wcale pomimo wysiłków ze strony Rządu sowieckiego, przypuszczam, że w sprawie artyl. zaopatrzenia armji będą bolszewicy robili starania zakupu tychże zagranicą/.

Według wiadomości tu zebranych w Sztabie R.K.K.A. niema przygotowań do natychmiastowej wojny, jednak ciągle są kolportowane słyuchy o możliwości wojny z Polską na wiosnę.

Z powyższych przesłanek i obserwacji wewnętrznego stanu Rosji i jej armji wysnuwam następujące wnioski:

1/. Rosja przygotowuje się do wojny z Polską, starając się przedewszystkiem wywołać wewnętrzne zamieszki w Polsce, z drugiej zaś strony przygotowując systematycznie swoją armję do tej walki/wychowanie oficerów i żołnierzy/.

2/. Armja rosyjska w danej chwili nie ma odpowiedniego zaopatrzenia skutkiem demobilizacji liczbowa jest znacznie osłabioną, sytuacja zaś ekonomiczna kraju nie pozwala na należyte wyposażenie armji i prowadzenie wojny, wobec czego akcji zaczepnej ze strony Rosji nie można się spodziewać wcześniej nim agitacja prowadzona wewnątrz nie dałaby pozytywnych rezultatów.

3/. Wszystkie przygotowania i czujność na granicy w chwili obecnej, mają na celu na wypadek gdyby akcja wewnętrzna osiągnęła nieoczekiwane szybkie rezultaty, podtrzymanie sił zbrojną nowego stanu rzeczy.

4/. Powodów do bezpośredniego alarmu nie widzę.

W O L I K O W S K I m.p.

Podpułkownik Sztabu Generalnego.

Za zgodność odpisu:

Załącznik do referatu Nr.267 z dn.10.X.1921 r.

W uzupełnieniu raportu mego z dn.20.września Nr.192/AttnW. podaję program pracy na rok 1922 w fabrykach broni w Rosji sow.na-
kazany do wykonania przez "Rewojensowiet".

Iżewska fabryka broni - 240.000 karabinów i 120.000 części karabinowych.

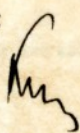
Tulska fabryka broni - 300.000 karabinów 5000 k.m.i remont 150.000 karabinów starych, oraz 72.000 szabel.

Siestrerecka fabryka broni - 120.000 kompletów części karabinowych/w uprzednim raporcie Nr....Siestrecka fabryka wskazana jako niepracująca - rozpoczęła ona pracę w połowie września r.b. kiedy został też dostarczony węgiel/.

Kewrowska fabryka broni - 1000 kb.automatycznych systemu Fiederowa.

Według orzeczenia specjalistów znających stan tych fabryk program ten z nieznacznymi jedynie odchyleniami może być w zupełności wykonany.

Za zgodność wpru:

ATTACHE WOJSKOWY

przy
POSELSTWIE POLSKIM W MOSKWIE.
L.308.

Moskwa dn, 18.X.21.

ODPIS. !POUFNE.

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH
SZTAB GENERALNY ODDZIAŁ II.

W odpowiedzi na tamtejsze pismo Nr.4274/II.z 29.września b.r.i w uzupełnieniu raportu mojego z dnia 10.X.Nr.267.podaję niektóre szczegóły dotyczące stosunków wewnętrznych rządu sowieckiego.

upadają
ju, miał
Najpoważniejszy zatarg Trockistów i Leninowców powstał jak wiadomo na tle programu i organizacji związków zawodowych Trocki widząc jak jego wpływy po wojnie i zważywszy doniosłą rolę związk.zawod.w życiu kra z zamiar oprzeć ich organizację na zasadach zbliżonych do organizacji wojs i w ten sposób podporządkować je sobie, a przez to uzyskać nowe źródło wpływów. W tym zamiarze spotkał zacięty opór ze strony Zinowjewa prezesa Piotrogrodzkiego sowietów. Na zjeździe komunistycznym po stronie Zinowje wa stanął LENIN i większość komunistycznej partji. Po długiej walce, w której TROCKI przegrał wpływy jego w rządzie znacznie osłabły.

Następnie w czasie powstania kronsztackiego, Trocki chciał je wyzykać, aby wytworzyć sobie opinię zbawcy R.S.F.S.R. W tym celu pozwolił on rozrósć się powstaniu nie tłumiąc go w przetygodnia. Następnie kiedy się Kronsztadtu wzmogły się, a sytuacja stała się groźną, TROCKI zmuszony był rzucić dla stłumienia powstania wszystkich komunistów / z jaczejek / i kursantów z okręgu Piotrogrodzkiego i Moskiewskiego, t.j. najlepszy element sowiecki. W walce na lodzie pod Kronsztadtem zginęło podobno do 70,000 komunistów i tej straty partja komunistyczna nie może darować TROCKIEMU, zarzucając mu świadomą zagładę pierwszorzędnych sił komunistycznych. To wiele innych drobniejszych utarczek było nowym powodem nieporozumień między Trockim a Leninem i gwałtownej opozycji ze strony jego wrogów i miał nawet wywołać dymisję Trockiego.

Zatarg z Polską i Rumunią okrzykany umyślnie i w znacznej części inspirowany przez zwolenników Troskiego w prasie sowieckiej podniósł znówu wpływy Trockiego i jemu na pewien czas były oddane tyktatorskie prawa pełnomocnictwa w sprawie transportowej. Jednak katastrofalny stan kolei uniemożliwił Trockiemu dokonania planowanych przerzuceń wojska na fronty

Rumuński i Polski do takiego stopnia że niektóre eszelony wyprawione z Moskwy z braku opak i marnego stanu parowozów nie doszły do miejsca przeznaczenia. Fakt ten wykazał jaskrawo niemożliwość wojny do której parł TROCKI.

Na tajnem posiedzeniu prezydium "Wcika" i Rady Komisarzy w związku z zatargiem rosyjsko-polskim, które odbyło się przed miesiącem Trocki, skłaniając się do natychmiastowej wojny, oświadczył, że jest w stanie zmobilizować przeszło 7. miljonową armję. Wyraził on przy tem przekonanie, że komuniści nie mają już co robić w Rosji, że ich obecnym zadaniem jest połączenie się z komunistami Niemiec i Węgier czemu na przeszkodzie stoi Polska, którą trzeba znieść jak najprędzej. Zebranie zgadzając się w zasadzie na zdanie Trockiego, odrzuciło jednak możliwość natychmiastowej wojny ze względu na stan armji i jej zaopatrzenia, oraz ogólny stan ekonomiczny kraju. Najpoważniejszymi oponentami Trockiego byli Lenin i Kalinin /prezes "WCIKA".

Trocki i Skłaski, którzy stanowią czoło partji wojennej nie mają w chwili obecnej wpływów decydujących, gdyż rząd sowietów pochłonięty jest sprawą głodową oraz przeprowadzeniem nowej polityki gospodarczej, powracającej wyraźnie do systemu kapitalistycznego, a wywołującej duży przełom wewnątrz samej partji komunistycznej.

Wiadomości ta podane są częściowo zaczerpnięte od członka "WSto", człowieka zupełnie wiarygodnego.

Dalsze badanie w związku z przesłanem pismem jest przedmiotem nieustannej obserwacji.-

WOLIKOWSKI /-/

Pppużk. Szt. Gen.

O t r z y m u j ą :

Szef Oddziału II - I

Szef Wydziału Wyw. 2.

Za zgodność odpisu z oryginałem: